

Antoine Compagnon. En sommar med Baudelaire.

Bokförlaget Atlantis. Översättning: Jan Stolpe.

Sommaren är en tid för det onyttiga. Utöver mat, dryck, sovtider, klädstil och annat så kan man med essäernas hjälp proppa huvudet fullt av onyttig kunskap. Ni vet sådant där vetande som sorteras under humaniora och som inte värdesätts särskilt högt i yrkeslivet.

En författare som de senaste åren bistått oss med sådan gagnlös kunskap är den franske litteraturvetaren Antoine Compagnon, verksam såväl i sitt hemland som i USA. Det har blivit en tradition att möta semestertiden med hans essäböcker "En sommar med...".

Först ut var Montaigne och sedan Proust, vilken han skrev tillsammans med kollegor.

Denna sommar låter han läsaren få "En sommar med Baudelaire" och återvänder samtidigt till ensamt författarskap. Dessa böcker är omåttligt populära i Frankrike och Antoine Compagnon läser där ett avsnitt varje dag som en sommarföljetong i radio.

Baudelaire känns som ett djärvt val. Ni vet han man lätt chockad läste i gymnasiet och häpnade över hans bisarra och dekadenta stil i "Fleurs du mal" (Det ondas blommor) och som vi jämförde med vår egen Stagnelius i dikten "Till förruttnelsen". Varför en sommar med Baudelaire, som till den milda grad avskydde det enkla och friska?

Sommaren var ju inte någon höjdare för denne modernismens urfader. Antoine

Compagnon lyckas dock få läsaren med sig i en fascinerande resa kring författaren som mest gömde sig i Paris livet igenom. Baudelaire levde i en stormig tid av fransk historia och deltog själv i februarirevolutionen 1848, vars politiska ideal han snart övergav. Han kunde visst dikta om sommar och skönhet, men alltid med en djup kontrast till det besynnerliga, fula och avskräckande. Baudelaire kallade sig själv för en dandy och en provokatör och hade en motsägelsefull hållning till det mesta: kvinnor, judar, teknik, Victor Hugo och sin egen mamma. Pappan miste han tidigt i livet och hatade sin styvpappa militären. Ändå finns skönheten hos Baudelaire i just denna ambivalens.

"Baudelaires modernitet är motståndet mot en modern värld där allt blir förgängligt; den är viljan att bevara något som är varaktigt och föra det vidare", skriver Compagnon.

I trettio tre korta essäer skildrar han den i sin tid hatade som senare upphöjde och ansedde diktaren. Ett bra sommaräventyr som med långsam läsning räcker ledigheten ut. Kanske med lust att sedan i höst besöka biblioteket och leta rätt på "Det ondas blommor". Det tänker jag göra.

Jakob Carlander